

Klaudia Chwastek

Zjawisko kultury mobilnej na przykładzie polskich społeczności fotograficznych

Praca doktorska napisana pod kierunkiem
Pani dr hab. Beaty Bigaj-Zwonek, prof. AIK
Promotor Pomocniczy: dr Natalia Wiernik

Streszczenie rozprawy doktorskiej

Przedmiotem rozprawy doktorskiej zatytułowanej *Zjawisko kultury mobilnej na przykładzie polskich społeczności fotograficznych* są polskie środowiska fotografów mobilnych, wśród których wymienić można Mobile Photo Trip, Wroclovers czy Grupa Mobilni. Jednak szczególna uwaga poświęcona została grupom Igersów – fanów fotografii mobilnej i Instagrama, którzy są międzynarodową społecznością powołaną w 2011 roku, zaś na terenie Polski funkcjonuje aktywnie ponad dwadzieścia ich odłamów lokalnych.

Wspomniane społeczności konstytuują się wokół fotografii mobilnej, która jest zasadniczym elementem tejże pracy, a która polega na wykorzystaniu narzędzia mobilnego – takiego jak smartfon czy tablet – do fotografowania. Jednak poza samym procesem wykonania zdjęcia, polega ona także na obróbce fotografii z wykorzystaniem tego samego urządzenia, a następnie publikacji zdjęcia w Internecie.

Celem rozprawy było zbadanie zjawiska kultury mobilnej na przykładzie polskich społeczności fotograficznych, które zostały zainicjowane w konkretnym przeznaczeniu i są oparte o technologie wykorzystujące hybrydyczne urządzenie oraz media społecznościowe. Analiza tych kolektywów wykazała, w jaki sposób, w wyniku zmiany przestrzeni zawiązywania się społeczności, którą w tym przypadku jest Internet, powstają grupy społeczne i zawiązują się wspólnoty lokalne. Kluczowe było także to, w jaki sposób te społeczności utożsamiają się z miejscem funkcjonowania oraz to, czy i jak wpływają na aktywizację zbiorowości miejskiej. Natomiast z tego względu, że proponowany temat badawczy, z uwagi na narzędzie, jakie jednoczy omawiany typ grup, porusza również kwestię fotografii mobilnej, została również zwrócona uwaga na przemiany kulturowe, do jakich doszło w fotografii za sprawą zmian technologicznych oraz przestrzeni, w której funkcjonują zdjęcia wykonane z pomocą smartfona.

Porównane zostały także grupy fotograficzne, które funkcjonowały kiedyś, z tymi działającymi obecnie, które oparte są o nowe technologie, w celu wskazania różnic, nie tylko w sposobie organizacji, ale także ich przedmiotu zainteresowań. O ile przed laty charakter środowisk artystycznych i wspólne działanie wynikały z misji (bardzo często, sprzeciwu wobec ówczesnej ideologii i władzy), tak współczesne środowiska przedstawione w niniejszej pracy prezentują inny charakter działań społeczno-kulturowy, nie ideowy. Jednak w obu przypadkach wspólna działalność nie ogranicza ich w tworzeniu indywidualnych prac, a zachęca do wspólnego działania, w ramach którego istotny jest kontakt z innymi osobami o podobnych zainteresowaniach.

Poza analizą wspomnianych środowisk fotografów mobilnych, ważny aspekt rozprawy doktorskiej stanowi także szersze zagadnienia – to, w jaki sposób przemiany kulturowe wiążą się ze zmianami technologicznymi, a także, jak wpływają na rozwój fotografii i jej funkcjonowania w przestrzeni publicznej oraz jak rozwój fotografii wpływa na zmiany kulturowe.

Zmiany, jakie zachodzą w aspekcie kultury mobilnej, a które są wynikiem między innymi rozwoju technologii i wprowadzania nowych form przekazu, zostały poruszone w rozprawie doktorskiej, jednak nie wyczerpują całkowicie tematu i mogą stanowić znacznie szersze pole badawcze, jednak wyzwaniem jest ich ciągła ewolucja, zwłaszcza w aspekcie technologicznym (za którą badania naukowe niekoniecznie nadążają).

Christel Kladić
11.09.2023